



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

RAPORT KOŃCOWY Z RELIZACJI PROJEKTU

„PRAKTYCZNE KSZTAŁCENIE NAUCZYCIELI

ZAWODÓW BRANŻY

HOTELARSKO-TURYSTYCZNEJ”



Spis treści

Wstęp	3
Rozdział 1. Informacje o projekcie	4
Rozdział 2. Rezultaty realizacji projektu	12
2.1 Branża gastronomiczna.....	13
2.2 Branża hotelarska.....	14
2.3 Branża rehabilitacyjno-zdrowotna.....	15
Rozdział 3. Wnioski i rekomendacje dotyczące dalszego wdrażania i upowszechniania rozwiązań, co przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia zawodowego.....	16
Rozdział 4. Galeria zdjęć	19
Rozdział 5. Załączniki – Plakat projektu	19
Zakończenie – uogólnienia i wnioski	21
Spis tabel	22



Wstęp

Niniejszy Raport składa się z pięciu rozdziałów. Rozdział pierwszy zawiera szczegółowe informacje dotyczące projektu pt. „Praktyczne kształcenie nauczycieli zawodów branży hotelarsko – turystycznej”. W rozdziale pierwszym przedstawiony został cel główny projektu oraz podporządkowane mu cele szczegółowe, informacje dotyczące programów praktyk dla poszczególnych zawodów, opis grupy docelowej, dla której skierowany był projekt oraz przebieg procesu rekrutacji. Rozdział zawiera również opis miejsc, w których odbywały się praktyki dla nauczycieli poszczególnych zawodów. W rozdziale drugim opisano rezultaty realizacji projektu. Zwrócono tutaj uwagę na branżę gastronomiczną, hotelarską oraz rehabilitacyjno – zdrowotną i opisano zrealizowane w tym zakresie praktyki dla nauczycieli uczących w tych zawodach. Rozdział trzeci Raportu zawiera wnioski i rekomendacje dotyczące dalszego wdrażania i upowszechniania wypracowanych rozwiązań, co ma przyczynić się do podnoszenia jakości kształcenia zawodowego. W rozdziale tym znajdują się również opinie nauczycieli, którzy brali udział w projekcie oraz przedsiębiorców, u których uczestnicy odbywali praktyki. W rozdziale czwartym znajduje się galeria zdjęć wykonanych podczas zajęć praktycznych, w których brali udział nauczyciele. Można zobaczyć tutaj uczestników w autentycznych sytuacjach związanych z odbywanymi zajęciami praktycznymi w hotelu, restauracji czy też kuchni. Ostatni, rozdział piąty stanowi załącznik w formie plakatu promującego projekt pt. „Praktyczne kształcenie nauczycieli zawodów branży hotelarsko – turystycznej”.



1. INFORMACJE O PROJEKCIE

Tytuł projektu: **Praktyczne kształcenie nauczycieli zawodów branży hotelarsko-turystycznej.**

Priorytet III: **Wysoka jakość systemu oświaty**

Nazwa Działania: 3.4. **Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie**

Nazwa Poddziałania: 3.4.3. **Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe**

Okres realizacji projektu: **01.12.2011 – 30.09.2014**

Instytucja Pośrednicząca: **Ośrodek Rozwoju Edukacji**

Cel główny projektu:

Podniesienie jakości nauczania przedmiotów zawodowych z całej Polski poprzez udział 278 nauczycieli/instruktorów w praktykach zawodowych w przedsiębiorstwach w okresie 34 miesięcy realizacji projektu.

Cele szczegółowe:

- Podniesienie/nabycie praktycznych umiejętności nauczania przedmiotów zawodowych przez 278 nauczycieli/instruktorów praktycznej nauki zawodu poprzez opracowanie 12 programów praktyk oraz udział w praktykach zawodowych w przedsiębiorstwach do 30.09.2014 r.
- Upowszechnienie i wdrożenie wypracowanych rozwiązań w zakresie odbywania praktyk zawodowych, poprzez ewaluację i walidację ich przebiegu w projekcie (12 programów do 30.09.2014r.)

Wskaźnik pomiaru celu głównego został osiągnięty w zakresie uczestniczenia nauczycieli w praktykach zawodowych, których było 278, czyli o 18 osób więcej przyjęto do projektu. Rozbieżność pojawiła się w podziale na płeć, ponieważ nie udało się zrekrutować jak we wstępie zakładano 65 mężczyzn.

Pozostałe cele zostały także osiągnięte, między innymi poprzez liczbę opracowanych programów praktyk czy liczbę 150 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

praktycznej nauki zawodu, którzy pozytywnie ocenią przydatność odbytych praktyk w procesie nauczania.

Zadanie 1 – Praktyki zawodowe

Etap 1. Organizacja zespołu opracowującego programy praktyk i materiałów pomocniczych

W skład zespołu weszli: kierownik projektu oraz specjaliści z poszczególnych obszarów, zatrudnieni m.in. w szkołach i w przedsiębiorstwach z branż objętych projektem.

Etap 2. Diagnoza podstaw programowych nauczania w wybranych zawodach oraz zakresu egzaminu zawodowego.

Etap 3. Badanie oczekiwań przedsiębiorców wobec absolwentów. Badanie ankietowe na próbie 30 przedsiębiorców, oraz przedstawienie wniosków dla poniższych programów.

Etap 4. Opracowanie 12 programów praktyk we współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi dla następujących podstaw programowych kształcenia w zawodach:

- 1) Technik hotelarstwa
- 2) Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej
- 3) Dietetyk
- 4) Technik żywienia i usług gastronomicznych (kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych)
- 5) Kucharz (kucharz małej gastronomii)
- 6) Kelner, barman
- 7) Technik obsługi turystycznej
- 8) Technik turystyki wiejskiej
- 9) Technik masażysta
- 10) Terapeuta zajęciowy
- 11) Opiekun osoby starszej
- 12) Asystent osoby niepełnosprawnej.

Programy określały zakres zdobywanych umiejętności, kryteria wyboru miejsc odbywania praktyk i wymagania wobec opiekunów praktyk. Praktyki mogły odbywać się modułowo w różnych firmach.

Etap 5. Przygotowanie 12 zestawów materiałów pomocniczych dla nauczycieli umożliwiających im przekazanie uczniom zdobytych umiejętności podczas praktyk.

Materiały zawierały m.in.: prezentacje multimedialne oraz filmy instruktażowe.

Etap 6. Rekrutacja uczestników.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rekrutacja do projektu miała charakter bezpośredni i prowadzona była przez firmę zewnętrzną za pomocą takich kanałów informacji, jak czasopisma branżowe oraz związki zawodowe nauczycieli, z wykorzystaniem folderów, plakatów informacyjnych oraz ogłoszeń prasowych.

Proces rekrutacji uwzględniał zasadę równych szans, w tym równości płci.

Osoba zainteresowana udziałem w projekcie zobowiązana była do wypełnienia i podpisania formularza zgłoszeniowego, a następnie przesłania go do siedziby. Formularz zgłoszeniowy dostępny był na stronie internetowej www.fundacja.ekspert-kujawy.pl w zakładce projektu od dnia 1 marca 2012 roku.

W projekcie wzięło udział łącznie 276 osób, które z własnej inicjatywy zgłosiły chęć uczestnictwa i spełniały następujące warunki:

posiadały kwalifikacje Nauczycieli Przedmiotów Zawodowych (nauczyciel spełniający kryteria określone w Rozporządzeniu MENiS z dnia 10 września 2002 roku w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczyciela mniemającego wyższego ukończenia i ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli – Dz. U. z 2002 r., nr 55, poz. 1288 z późn. zm.) lub posiadają kwalifikacje Instruktorów Praktycznej Nauki Zawodu (instruktor spełniający wymogi określone w rozporządzeniu MENiS z dnia 1 lipca 2002 roku w sprawie praktycznej nauki zawodu – Dz. U. z 2003 r., nr 192, poz. 1875, z późn. zmi.) i prowadziły kształcenie w następujących wyżej wymienionych zawodach były to osoby aktywne zawodowo w charakterze nauczyciela przedmiotów zawodowych bądź instruktora praktycznej nauki zawodu.

Przy naborze kandydatów uwzględniane zostały następujące kryteria preferencji:

- Miejscowość, w jakiej funkcjonuje szkoła (preferencje dla miejscowości mniejszych);
- Staż pracy w zawodzie (preferencje dla najwyższego);
- Poziom zdawalności egzaminów zawodowych (preferencje dla najniższego);
- Zatrudnienie w kształceniu do zawodów z grupy rehabilitacyjnej, w której praktyki wymagają warunków sanatorium.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Warunkiem przystąpienia do udziału w projekcie było złożenie i podpisanie w terminie ustalonym z kadrą zarządzającą Projektem wymaganych dokumentów (najczęściej był to pierwszy dzień zajęć w ramach ścieżki w projekcie):
 - deklaracji uczestnictwa w projekcie;
 - zakresu danych osobowych;
 - oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych;
 - oświadczenia o kwalifikowalności do udziału w projekcie;
 - zaświadczenia o zatrudnieniu;
 - informacji o poziomie zdawalności egzaminów;
 - innych oświadczeń, jeśli są konieczne ze względu na szczególną sytuację zawodową lub społeczną uczestnika;Ponadto, w dniu podpisania w/w dokumentacji wymagane były przedłożenie do wglądu oryginałów dokumentów potwierdzających wykształcenie, uprawnienia/przygotowanie pedagogiczne oraz posiadane kwalifikacje zawodowe.
2. Osoby spełniające wszystkie kryteria rekrutacji, które nie zostały przyjęte do projektu z powodu braku miejsc, zostały zamieszczone na liście rezerwowej.
3. Nie złożenie przez kandydata wymaganych dokumentów w terminie ustalonym z kadrą zarządzającą Projektem było jednoznaczne z rezygnacją z udziału w Projekcie.

Etap 7. Rekrutacja/wybór przedsiębiorstw

Etap 8. Wybór i zawarcie umów z przedsiębiorcami prowadzącymi praktyki oraz nadzór nad ich przebiegiem

Etap 7 i 8. Pozyskanie miejsc odbywania praktyk.

Wg opracowanych jednolitych kryteriów wyboru, zamierzamy zawrzeć umowy z min. 12 przedsiębiorstwami. Będą to głównie sanatoria, hotele, restauracje, agencje turystyczne z Inowrocławia lub Torunia, Bydgoszczy i innych okolicznych miejscowości turystycznych.

Etap 9-10. Praktyki weekendowe i indywidualne.

Etap 11-14. Praktyki wakacyjne.

Uczestnikom zapewniono noclegi, wyżywienie, zwrot kosztów dojazdu. Opiekunowie praktyk otrzymali wynagrodzenie. Sprawdzenie w formie testowej oraz ćwiczeń praktycznych, na początku i na koniec pobytu, poziomu umiejętności objętych programem praktyki. Etapy 7-14 przeprowadził koordynator ds. organizacji i przebiegu praktyk.



Produkty wytworzone w ramach zadania 1:

- **opracowanie 12 programów praktyk**, w których zostały zwarte informacje na temat założeń do budowy programu praktyk dla nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu w odpowiednim zawodzie, efektów kształcenia, podstawy programowej w odpowiednim zawodzie, standardów i wymogów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz wyników badań przeprowadzonych wśród pracodawców odpowiedniego sektora. Poza tym w każdym programie praktyk został szczegółowo opisany program na każdy z 10 dni realizowanej praktyki zawodowej z opisem konkretnie wykonywanej czynności, środków dydaktycznych które będą w ramach praktyki wykorzystywane oraz nabytych umiejętności kluczowych w ramach praktyki.

-**przygotowanie 12 zestawów materiałów pomocniczych dla nauczycieli**, które składały się z filmów instruktażowych oraz prezentacji multimedialnych w odpowiednim zawodzie.

-**zawarcie min. 12 umów z przedsiębiorstwami na prowadzenie praktyk**

Miejscami, w których odbywała się praktyka zawodowa w branży gastronomicznej oraz hotelarskiej były:

- Medical Spa Solanki w Inowrocławiu,
- Karczma Kujawska,
- Restauracja Roma,
- Hotel Filmar w Toruniu,
- Hotel Copernicus w Toruniu,
- Hotel Penelopa w Inowrocławiu,
- Restauracja For You.

W ramach praktyki w branży turystycznej nauczyciele korzystali z praktyk w następujących przedsiębiorstwach:

- Biuro Podróży Amer Tour,
- Inowrocławska Lokalna Organizacja Turystyczna,
- Biuro Podróży Copernicana,
- Biuro Podróży Planeta Wakacji,
- Biuro podróży My Travel,
- Agro-Noclegi Wiesław Wikarski



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Z wyżej przedstawionych danych wynika, iż w ramach realizowanego projektu podjęto współpracę z 13 przedsiębiorstwami na terenie Inowrocławia, Torunia i okolic.

- wybór 260 uczestników praktyk + 100 rezerwowych

W ramach przeprowadzonej praktyki zawodowej do udziału w projekcie zrekrutowanych zostało 278 uczestników tj. nauczycieli bądź instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Dodatkowo na listach rezerwowych było 117 uczestników.

Dane społeczno-demograficzne osób uczestniczących w projekcie przedstawiała się następująco.

Tabela 1 Liczba uczestników projektu

	Liczba osób	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
Praktyki wakacyjne 2012	56	55	1
Praktyki weekendowe 2012/2013	40	38	2
Praktyki wakacyjne 2013	58	54	4
Praktyki weekendowe 2013/2014	54	44	10
Praktyki wakacyjne 2014	70	68	2
RAZEM	278	259	19

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej osób korzystało z praktyki w ramach ostatnich edycji wakacji – 70 osób. Liczba kobiet znacząco przeważała udział mężczyzn w niniejszych praktykach. Taka sytuacja była niejednokrotnie zgłaszana jako problem z jakim spotkali się realizatorzy projektu. Do projektu przyjęto o 18 więcej osób niż zakładano początkowo w projekcie.

Nauczyciel biorący udział w projekcie miał do wyboru jeden z proponowanych programów praktyk, który był przez niego realizowany.

Tabela 2 Liczba uczestników korzystających z wybranego programu praktyk

Program praktyk	Liczba osób
Technik żywienia i usług gastronomicznych	100
Kucharz	14
Technik hotelarstwa	86
Pracownik pomocniczy obsługi	15



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

hotelowej	
Technik obsługi turystycznej	28
Technik turystyki wiejskiej	2
Kelner	3
Terapeuta zajęciowy	3
Masażysta	10
Opiekun osoby starszej	6
Asystent osoby niepełnosprawnej	2
Dietetyk	9
RAZEM	278

Źródło: opracowanie własne

- organizacja 9 edycji **praktyk weekendowych**
- udział 94 osób w praktykach weekendowych (indywidualnych)
- 940 osobodni praktyk weekendowych
- 7568 godzin praktyk weekendowych

Praktyki weekendowe odbywały się w przedsiębiorstwach na terenie Inowrocławia, Torunia i okolic w formie 10 zjazdów dwudniowych, w trakcie których uczestnik miał możliwość korzystać z wyżywienia i noclegu.

- organizacja 20 edycji praktyk wakacyjnych
- udział 184 osób w praktykach wakacyjnych
- 1840 osobodni praktyk wakacyjnych
- 14 720 godzin praktyk wakacyjnych

Praktyki wakacyjne odbywały się w formie 12 dniowego pobytu na terenie Inowrocławia i Torunia w hotelu bądź sanatorium, które uprzednio zostało przez uczestnika zaakceptowane. Pomiar dokonywany po zakończeniu danego etapu/działania/zajęć.

Zadanie 2. – Ocena efektów odbywanych praktyk oraz upowszechnienie wypracowanych rozwiązań

Etap 1. Ocena przydatności odbytych praktyk w procesie nauczania przez nauczycieli przedmiotów zawodowych usługa zlecona

Etap 2. Ocena przebiegu praktyk i przydatności opracowanych programów praktyk przez przedsiębiorców.

Etap 3. Ewaluacja przebiegu projektu. Usługa zlecona

Etap 4. Opracowanie Raportu końcowego

Etap 5. Ogólnopolska konferencja podsumowująca projekt



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W konferencji uczestniczyło 106 osób - nauczyciele, dyrektorzy szkół, personel projektu, regionalni przedsiębiorcy, którzy współpracowali przy realizacji projektu oraz osoby zainteresowane tematyką praktycznego szkolnictwa zawodowego.

Zadanie 3. – Zarządzanie projektem

Etap 1. Opracowanie i wykonanie materiałów informacyjnych i promocyjnych

Osoba odpowiedzialna zajmowała się administrowaniem strony internetowej, na której pojawiały się cyklicznie wiadomości na temat etapu realizowanego projektu, wzbogacano ją o zdjęcia praktykantów i inne ważne informacje. Poza tym opracowano harmonogram promocji, ustalono listę potencjalnie zainteresowanych udziałem w projekcie placówek oświatowych, skontaktowano się z wszystkimi Wydziałami Oświaty w Polsce oraz wykonano oraz rozdysponowano ulotki i plakaty promocyjne oraz tabliczki informacyjne.

Etap 2. Promocja projektu, uwzględniająca wytyczne dot. oznakowania projektów w ramach POKL

Etap 3. Organizacja zespołu projektowego i zapewnienie przestrzegania zasad równości płci (szkolenie personelu), w skład którego wchodził: kierownik projektu, specjalista ds. promocji i obsługi technicznej projektu, koordynator ds. organizacji i przebiegu praktyk oraz specjalista ds. obsługi finansowej

Etap 4. Spotkania zespołu projektowego raz w miesiącu, w trakcie którego omawiane były bieżące sprawy, plany odnośnie realizacji projektu na następny miesiąc oraz ewentualne problemy w przebiegu projektu.

Etap 5. Bieżące zarządzanie projektem

Etap 6. Zarządzanie finansowe, w tym kwalifikowanie i ewidencjonowanie wydatków

Etap 7. Sprawozdawczość merytoryczna i finansowa

Etap 8. Monitoring projektu (bieżąca weryfikacja postępów projektu, zgodności działań z wnioskiem i umową o dofinansowanie)

Etap 9. Audyt zewnętrzny w połowie realizacji projektu, po wydatkowaniu 50% budżetu projektu 1 szt.



2. REZULTATY REALIZACJI PROJEKTU

Głównym rezultatem projektu było podniesienie jakości nauczania przedmiotów zawodowych wśród nauczycieli/ instruktorów praktycznej nauki zawodu w przedsiębiorstwach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Praktyki zawodowe odpowiadały na bezpośrednie potrzeby nauczycieli oraz były zgodne z wynikami badań wśród przedsiębiorców. Uczestnicy projektu poznali środowisko pracy dotyczące zawodów, w zakresie których prowadzą proces dydaktyczny, dzięki czemu ich aktywność wrosła w doskonaleniu zawodowym.

W ramach praktyki zawodowej każdy nauczyciel poza zajęciami praktycznymi w obiekcie gastronomicznym, turystycznym bądź hotelarskim miał możliwość sprawdzenia i uzupełnienia swojej wiedzy w następujący sposób:

1. Rozwiązując test kompetencji składający się z 30 pytań zamkniętych, w których była jedna prawidłowa odpowiedź. Niniejszy test nauczyciel rozwiązywał na początku udziału w projekcie oraz na koniec, dzięki czemu można było zaobserwować ewentualny przyrost wiedzy. Na wszystkie niejasne kwestie dotyczące pytań szczegółowo odpowiadał opiekun praktyki.
2. Rozwiązywanie zadania praktycznego na początku i końcu udziału w projekcie przygotowanego przez opiekuna nauczyciela.
3. Uzupełnianie po każdym dniu odbytych praktyk dzienniczka, w którym nauczyciel zobowiązany był do szczegółowego wskazania w jakich czynnościach praktycznych uczestniczył i w jaki sposób zostanie przez niego owa wiedza wykorzystana.
4. Otrzymane materiały pomocnicze z filmami instruktażowymi i prezentacjami multimedialnymi

Poniżej wskazane zostaną cele, założenia i efekty uczestniczenia w praktykach zawodowych.



2.1 Branża gastronomiczna

Zgodnie z założeniami programów praktyk w procesie praktyki zawodowej nauczycieli bądź instruktorów praktycznej nauki zawodu zwrócono uwagę na następujące aspekty, które były jednocześnie wynikami ocen kwalifikacji i umiejętności absolwentów, do których zaliczyć należy między innymi: przestrzeganie zasad racjonalnej gospodarki żywnością, korzystanie ze specjalistycznych programów komputerowych do planowania, rozliczania i oceny żywności czy opracowanie receptur gastronomicznych.

Uczestnictwo w projekcie umożliwiło uczestnikom między innymi:

- Nauczyciele w jak największym stopniu skorzystali z tego, co dany obiekt gastronomiczny i spożywczy ma do zaoferowania poprzez specyfikę danego ośrodka oraz możliwości – żywnie zbiorowe w sanatorium lub indywidualne żywienie w czterogwiazdkowym hotelu. Indywidualny program praktyk, który z jednej strony nie był nadmiernym obciążeniem dla przedsiębiorstwa i opiekuna a z drugiej pokazał nauczycielom rzeczywistość funkcjonowania danej restauracji czy hotelu.
- W zakresie przedmiotów gastronomicznych udział w projekcie umożliwił nauczycielom praktycznej nauki zawodu nabycie tak ważnego praktycznego doświadczenia w pracy i funkcjonowaniu obiektu gastronomicznego, jak i przedsiębiorstwa gastronomicznego.
- Uczestnicy projektu zapoznali się z urządzeniami i nowoczesnymi technikami kulinarnymi wykorzystywanymi w czasie pracy w obiekcie gastronomicznym w tym zapoznanie się ze specyfiką typowo kujawskich potraw.
- Celem praktyk odbywanych przez nauczycieli, który to został zrealizowany w trakcie projektu, było przybliżenie nauczycielom, jak funkcjonują obiekty gastronomiczne i przedsiębiorstwa branży przetwórczej. Pozwoliło to nauczycielom zaktualizować wiedzę i umiejętności, a także ją pogłębić. Aktualnie stosowane technologie, sprzęt oraz rzeczywiste warunki organizacji pracy obiektu gastronomicznego to ważne aspekty, o których powinni informować uczniów.
- Celem nadrzędnym było, aby nauczyciele zdobyli doświadczenia pozwalające na podwyższenie swoich kwalifikacji a co najważniejsze dodatkowych praktycznych



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

umiejętności zawodowych związanych z technologią żywności i gastronomią. Miarą tych kwalifikacji (kompetencji) jest zdolność do przygotowania absolwenta danej szkoły aby stanowił realną wartość na rynku pracy a co najważniejsze szybko znalazł pracę i był kompetentnym pracownikiem.

2.2 Branża hotelarska

Praktyka zawodowa nauczycieli bądź instruktorów praktycznej nauki zawodu opierała się na zwróconych w ramach badania opiniach przedsiębiorców zatrudniających absolwentów szkół zawodowych bądź techników, do których zaliczyć należy między innymi: znajomość zasad i narzędzi marketingu oraz umiejętność stosowania instrumentów promocji usług hotelarskich, umiejętność organizacji pracy na recepcji jako najważniejszego punktu w obiekcie hotelowym – współpraca z innymi działami obiektu, wymiana informacji czy znajomość zasad racjonalnego żywienia. W toku przeprowadzonej praktyki nauczyciele mieli możliwość:

- rozbudzenia swojej innowacyjności i kreatywności na polu zawodowym oraz doskonalenie umiejętności z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, czego rezultatem była bieżąca weryfikacja trendów w branży hotelarskiej.
- poznania w warunkach rzeczywistych organizacji pracy obiektu hotelarskiego, w tym m.in.: poznanie struktury i organizacji przedsiębiorstwa hotelarskiego; przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy; przestrzeganie przepisów regulaminu pracy w obiekcie sanatoryjnym bądź hotelarskim; określenie rodzaju usług świadczonych przez przedsiębiorstwo hotelarskie; określenie zakresu czynności i kompetencji pracowników przedsiębiorstwa oraz ich obowiązków i praw; organizację stanowiska pracy; poznanie zasad współpracy w zespole; obsługiwanie urządzeń i sprzętu znajdującego się w przedsiębiorstwie turystycznym; określenie obiegu dokumentów w przedsiębiorstwie; poznanie produktów turystycznych przedsiębiorstwa; analizowanie działalności marketingowej przedsiębiorstwa turystycznego.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Konfrontacji praktyki zawodowej nastąpiła konfrontacja teorii z praktyką, która pośrednio przyczyniła się także do zwiększenia potrzeby ciągłego zdobywania nowych doświadczeń przez uczestników projektu.
- nabycia nowych zdolności i umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej oraz pracy zespołowej.
- zwiększenia nacisku na rozwój umiejętności praktycznych wśród uczniów.
- oceny umiejętności oczekiwanych na rynku pracy wobec absolwentów kierunków hotelarskich.
- Korzystania z programów praktyk, które zostały wzbogacone o tematy odwołujące się do praktycznych umiejętności uczniów.

Realizacja projektu wpłynęła na wzbogacenie zajęć o metody aktywizujące- wykorzystywanie materiałów dydaktycznych z hotelu, organizacja wycieczek dydaktycznych, prowadzenie zajęć z wykorzystaniem praktyki.

2.3 Branża rehabilitacyjno-zdrowotna

W ramach realizowanych praktyk w branży rehabilitacyjno-zdrowotnej nauczyciel miał do wyboru jeden z następujących programów praktyk: technik masażysta, terapeuta zajęciowy, opiekun osoby starszej, asystent osoby niepełnosprawnej oraz dietetyk. Wszystkie moduły tematyczne realizowane były na terenie inowrocławskich Solanek. Bardzo dobrze wyposażona baza zabiegowa pozwoliła na pełne wykorzystanie zasobów jakie oferuje uzdrowisko.

W procesie kształcenia zawodowego ważna jest proces integracji pomiędzy kształceniem ogólnym oraz zawodowym na co zwracają uwagę przedsiębiorcy, którzy uczestniczyli w badaniu deficytów u absolwenta szkół zawodowych. Tylko odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą typowo zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów szkół kształcących w danych zawodach, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. Jak podkreślają potencjalni pracodawcy braki w umiejętnościach praktycznych są spore, między innymi wykonywania specjalistycznych zabiegów, ale braki widoczne są także w innych obszarach np. obsługi specjalistycznych programów komputerowych.



3. WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE WDRAŻANIA I UPOWSZECHNIANIA WYPRACOWANYCH ROZWIĄZAŃ, CO PRZYCZYNI SIĘ DO PODNIESIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Wnioski i rekomendacje dotyczące wdrażania i upowszechniania wypracowanych w trakcie realizacji projektu rozwiązań, mają swoje konsekwencje w przeprowadzonych badaniach ankietowych, działaniach ewaluacyjnych, obserwacji praktyk, przeprowadzonych wywiadów z pedagogami i opiekunami praktyk, którzy bezpośrednio współpracowali z nauczycielami bądź instruktorami zawodu z całej Polski.

Dowodem potwierdzającym fakt, że projekt był w sposób profesjonalny prowadzony, a praktyki zawodowe przyniosły realne korzyści samym zainteresowanym są opinie nauczycieli, które najczęściej pojawiały się w trakcie przeprowadzonych wywiadów.

„Praktyki były dobrze zorganizowane, dużo przydatnych wiadomości oraz dostępność dodatkowych materiałów w formie folderów i pism przesądziły o pozytywnej ocenie projektu (...) udział w projekcie pozwolił na wymianę doświadczeń zawodowych z teoretykami tj. nauczycielami jak i praktykami tj. opiekunami praktyk (...) wiedza i doświadczenie opiekunów praktyk były na bardzo wysokim poziomie, co pozwoliło dopytać się o szczegóły ich pracy zawodowej(...) w trakcie trwania praktyki była możliwość obserwacji prawdziwych sytuacji, a nie wyreżyserowanych scenek (...) praktyki spełniły moje oczekiwania, nabyłem nową wiedzę, którą z całą pewnością wykorzystam na zajęciach z uczniami (...) zaplanowane moduły praktyki były dobrze zorganizowane, dopracowane, a wiedza i doświadczenie opiekunów praktyk była na wysokim poziomie.”

Pozytywne opinie na temat uczestnictwa w projekcie są dowodem na zadowolenie respondentów. Projekt nie tylko spełnił założone cele, ale również pozostawił po sobie pozytywny oddźwięk w mentalności uczestników – nauczycieli praktycznej nauki zawodu.

W opinii przedsiębiorców, u których uczestnicy projektu odbywali praktyki, dominuje stwierdzenie, że: *„...tego rodzaju zajęcia są istotne i ważne, ponieważ pozwalają nabyć praktyczne umiejętności, które w dalszej kolejności przekazane uczniom pozwolą na wzrost ich konkurencyjności na rynku pracy.”*

W ramach przeprowadzonych praktyk zawodowych zwrócono uwagę na następujące kwestie, które jednocześnie należy uznać za rekomendacje:



1. Realizowanie cyklicznych praktyk zawodowych, których ukończenie dałoby nauczycielom bądź instruktorom praktycznej nauki zawodu dodatkowe kompetencje i umiejętności. Osiemdziesięcio godzinny cykl praktyki nauczyciel oraz opiekunowie praktyk uważają za niewystarczający na szczegółowe poznanie wszystkich zagadanie ujętych w programie praktyk. Zmieniająca się technika oraz informatyzacja większości działań praktycznych wymusza stałe podnoszenie wiedzy i kompetencji. Regularne spotkanie się w stałych grupach (proponuje się spotkanie cztery razy do roku na okres minimum 7 dni) pozwoliłoby na stały rozwój kluczowych umiejętności zawodowych.

2. Stałe konsultacje pomiędzy przedstawicielami przedsiębiorstw, a nauczycielami i specjalistami z danej branży oraz uczniami. Tego typu spotkania miałyby na celu poznanie aktualnej sytuacji na rynku usług specjalistycznych oraz wymagań i oczekiwań jakie stawiają przedsiębiorcy przez absolwentem. Byłaby to także okazja do nawiązania współpracy uczniów z przedsiębiorcami oraz wskazanie realnych problemów oraz wartości wynikających z wykonywania danego zawodu.

2. Praktyki zawodowe realizowane na wielu płaszczyznach i w kilku miejscach

Specjalizacja działalności danej placówki była zróżnicowana pod kątem przeprowadzenia praktyki. W jednostce sanatoryjnej obserwuje się inny system pracy, żywienie zbiorowe, specjalistyczne systemy rezerwacyjne powiązane z NFZ, natomiast organizacja pracy wygląda inaczej w hotelu czterogwiazdkowym, który prowadzi wykwinną kuchnię i który zatrudnia specjalistę do spraw ustalania cen. Coraz więcej obiektów specjalizuje się także w swojej działalności, co uniemożliwia całościową realizację założonych celów w jednym miejscu. Aby dogłębnie poznać dany temat należałoby odbyć praktykę w kilku różnych miejscach chociażby ze względu na to aby mieć porównanie. Liczne głosy nauczycieli, którzy po pierwszych dwóch latach realizacji projektu zgłaszali niniejszą kwestię spowodował, że w praktykach wakacyjnych w 2014 roku nauczycieli mieli możliwość odbyć praktyki w dwóch różnych, wybranych przez siebie obiektach.



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. Realizowanie wspólnych praktyk nauczyciel-uczeń. Zakład się , że wspomaganie procesu uczenia przez wspólne wykonywanie czynności praktycznych byłoby dobrym rozwiązaniem dla dwóch stron, ponieważ pedagog czynnie uczestniczyłby w doskonaleniu warsztatu ucznia.
4. W wyniku przeprowadzonych praktyk zawodowych podpisano nowe porozumienia o nawiązanie współpracy pomiędzy szkołą a przedsiębiorstwem, w którym owe praktyki się odbywały, co świadczy o zasadności podejmowania tego typu rozwiązań. Zaleca się opracowanie planów współpracy na płaszczyźnie szkoła-przedsiębiorstwo, uwzględniając zarówno praktyki pedagogów jaka i uczniów. Kontakty na niniejszej płaszczyźnie powinny mieć charakter ciągły, a nie okazjonalny.
5. Praktyki zawodowe realizowane w kilku wymiarach, z różnymi instytucjami co znaczy że nie należy się skupiać wyłącznie na jednym wybranym aspekcie, tylko włączać inne ścieżki współpracy. Korzystając z programu praktyk hotelarskich nauczyciel powinienem odbyć praktykę także w dziale turystycznym, gastronomicznym, co pozwoliłoby na lepsze, bardziej szczegółowe poznanie tematyki.
6. Tworzenie programów dokształcania nauczycieli (programów praktyk) w oparciu o stan wyposażenia zakładu. Taka sytuacja pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie czasu praktyki i w pełni skoncentrowanie się na szczegółowym poznaniu dostępnych w zakładzie urządzeń.
8. W przedsiębiorstwach współpracujących ze szkołami powinna być możliwość zdobycia dodatkowych uprawnień, potwierdzonych umiejętności oraz wiedzy z danych obszarów działania przez uczniów.
9. Wskazane jest aby organizować wspólne konferencje, szkolenia, seminaria, itp. na temat aktualnej sytuacji szkolnictwa zawodowego, poprawy jego sytuacji, reform i ulepszeń dla dalszego działania.



4. GALERIA ZDJĘĆ



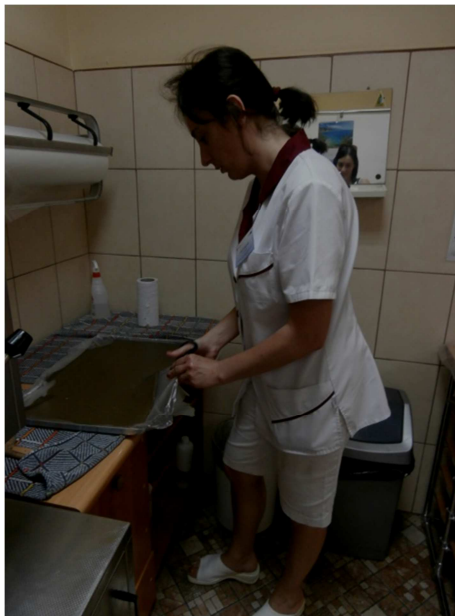
Źródło: materiał udostępniony przez Fundację Ekspert-Kujawy



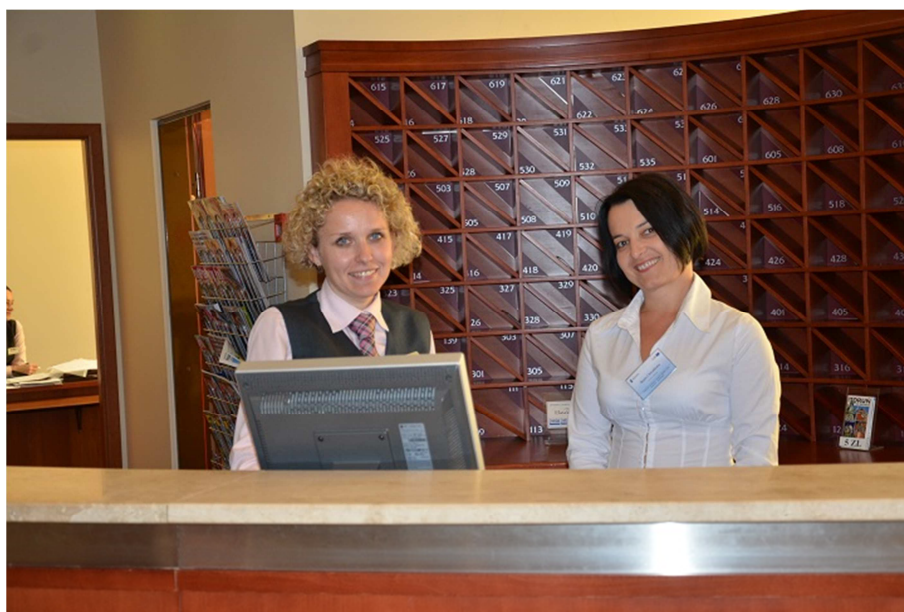
Źródło: materiał udostępniony przez Fundację Ekspert-Kujawy



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



Źródło: materiał udostępniony przez Fundację Ekspert-Kujawy



Źródło: materiał udostępniony przez Fundację Ekspert-Kujawy



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5. ZAŁĄCZNIKI

Plakat projektu



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

CZŁOWIEK - NAJLEPSZA INWESTYCJA

*Bezpłatne
praktyki
dla
nauczycieli!*

Lekcja 1
Temat : Praktyczne kształcenie
nauczycieli zawodów
branży hotelarsko - turystycznej

*Projekt
skierowany jest
do nauczycieli
z całej Polski!*

**Jeżeli jesteś nauczycielem
lub instruktorem
jednego z poniższych zawodów:**

- technik hotelarstwa
- pracownik pomocniczy obsługi hotelowej
- technik żywienia i gospodarstwa domowego
- dietetyk
- kucharz
- kucharz małej gastronomii
- technik organizacji usług gastronomicznych
- kelner, barman
- technik obsługi turystycznej
- technik turystyki wiejskiej
- technik masaży
- terapeuta zajęciowy
- opiekun osoby starszej
- asystent osoby niepełnosprawnej

PAMIĘTAJ!

NIE BĄDŹ WYKŁADEM – TYLKO PRZYKŁADEM!

SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH PRAKTYK!

PODNIĘŚ SWOJE KOMPETENCJE!

Ta oferta jest dla Ciebie!

- Bezpłatne 2 tygodniowe lub weekendowe praktyki w renomowanych przedsiębiorstwach!
- Zakwaterowanie i wyżywienie w renomowanych hotelach i uzdrowiskach!
- Zwrot kosztów dojazdu!
- Profesjonalna obsługa i opieka podczas praktyk!





Biuro projektu:
Fundacja Ekspert – Kujawy
ul. Dworcowa 65, 88-100 Inowrocław
tel./fax.: (52) 35 76 215, (52) 522-23-73
email: sekretariat@ekspert-kujawy.pl

www.fundacja.ekspert-kujawy.pl



Zakończenie – uogólnienia i wnioski

Powszechnie uważa się, że promowanie jakości w kształceniu nauczycieli jest kluczowym elementem decydującym o jakości oświaty.

Doskonalenie zawodowe jest nieodłącznym elementem rozwoju zawodowego nauczyciela, a najczęściej utożsamiane jest z celowym, zaplanowanym i ciągłym procesem ustawicznego kształcenia, polegającym na podwyższaniu i modyfikacji jego zawodowych kompetencji i kwalifikacji, wszechstronnym rozwoju osobowości, organizowanym i realizowanym przez wyspecjalizowane w tym kierunku instytucje, a także w toku samokształcenia i samodoskonalenia; procesem trwającym od podjęcia decyzji o wyborze zawodu przez cały okres aktywności zawodowej (Krawcewicz, 1976; Wiatrowski, 2002; Grondas i Żmijski, 2005; Day, 2004).

Jak wynika z dotychczasowych rozważań, natura współczesnego świata i edukacji wymaga, aby nauczyciele angażowali się w ciągłe, trwające przez całą ich karierę zawodową, doskonalenie zawodowe.

Projekt odpowiadał między innymi na problem braku praktycznego przygotowania nauczycieli w szkole praktycznym obszarem nauki zawodu. To właśnie od nauczycieli przedmiotów zawodowych oczekuje się posiadania praktyki zawodowej, ponieważ przygotowują uczniów do efektywnego funkcjonowania w środowisku pracy. Dzięki udziałowi w projekcie nauczyciele podwyższyli kwalifikacje zawodowe natomiast przedsiębiorstwa – zyskały rzeczywisty wpływ na edukację przyszłej kadry pracowniczej poprzez możliwość bezpośredniej współpracy z nauczycielami.

Nauczyciele praktycznej nauki zawodu doskonalili swój warsztat pracy poprzez zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności tak w zakresie metodyki, jak i w kwestiach merytorycznych dotyczących tematyki projektu.

Korzyściami udziału w projekcie były również:

- Możliwość zdobycia praktycznych umiejętności obsługi urządzeń i maszyn oraz poznania technologii stosowanych w nowoczesnych przedsiębiorstwach;
- Możliwość zdobycia wielu tzw. miękkich kompetencji, takich jak np. umiejętność obsługi klienta, prowadzenia negocjacji i rozmów z kontrahentami, umiejętność pracy



Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

pod presją czasu itp. Takie uniwersalne kompetencje są równie istotne dla perspektyw rozwoju kariery zawodowej, jak praktyczne umiejętności zawodowe;

- Możliwość uzyskania wiedzy na temat kluczowych kompetencji docenianych przez pracodawców i przez nich oczekiwanych i wymaganych;
- **Zdobywanie doświadczeń zawodowych** – poprzez praktyki nauczyciele mogli udowodnić swoje kwalifikacje, wykorzystać wiedzę w praktycznym działaniu;
- **Weryfikacja zawodowych zainteresowań;**
- **Dodatkowo nauczyciele mieli okazję na sprawdzenie siebie w nowych sytuacjach zawodowych** - praktyki to często okazja, by sprawdzić, jak funkcjonujemy w sytuacjach zawodowych – w zakresie wykonywania zadań, odpowiedzialności, dyscypliny, stosunków międzyludzkich.



Spis tabel

Tabela 1. Liczba Uczestników projektu.....8

Tabela 2. Liczba uczestników korzystających z wybranego programu

praktyk.....8-9